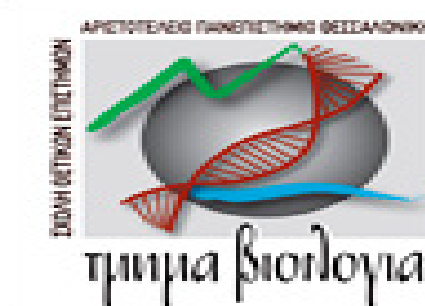




Η αρωματική ποικιλότητα των φυτών «ρίγανης» και «θυμαριού» στην Ελλάδα



Μερτζανίδης Δ.¹, Χανλίδου Ε.³, Κουρέας Δ.², Καρούσου Ρ.³, Κοκκίνη Σ.³

¹ Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και Αειφορική Εκμετάλλευση Αυτοφυών Φυτών», Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 54124 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, e-mail: dmertzanidis@bio.auth.gr ²Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

³ Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής & Φυτογεωγραφίας, Τομέας Βοτανικής, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 54124 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα



Σκοπός

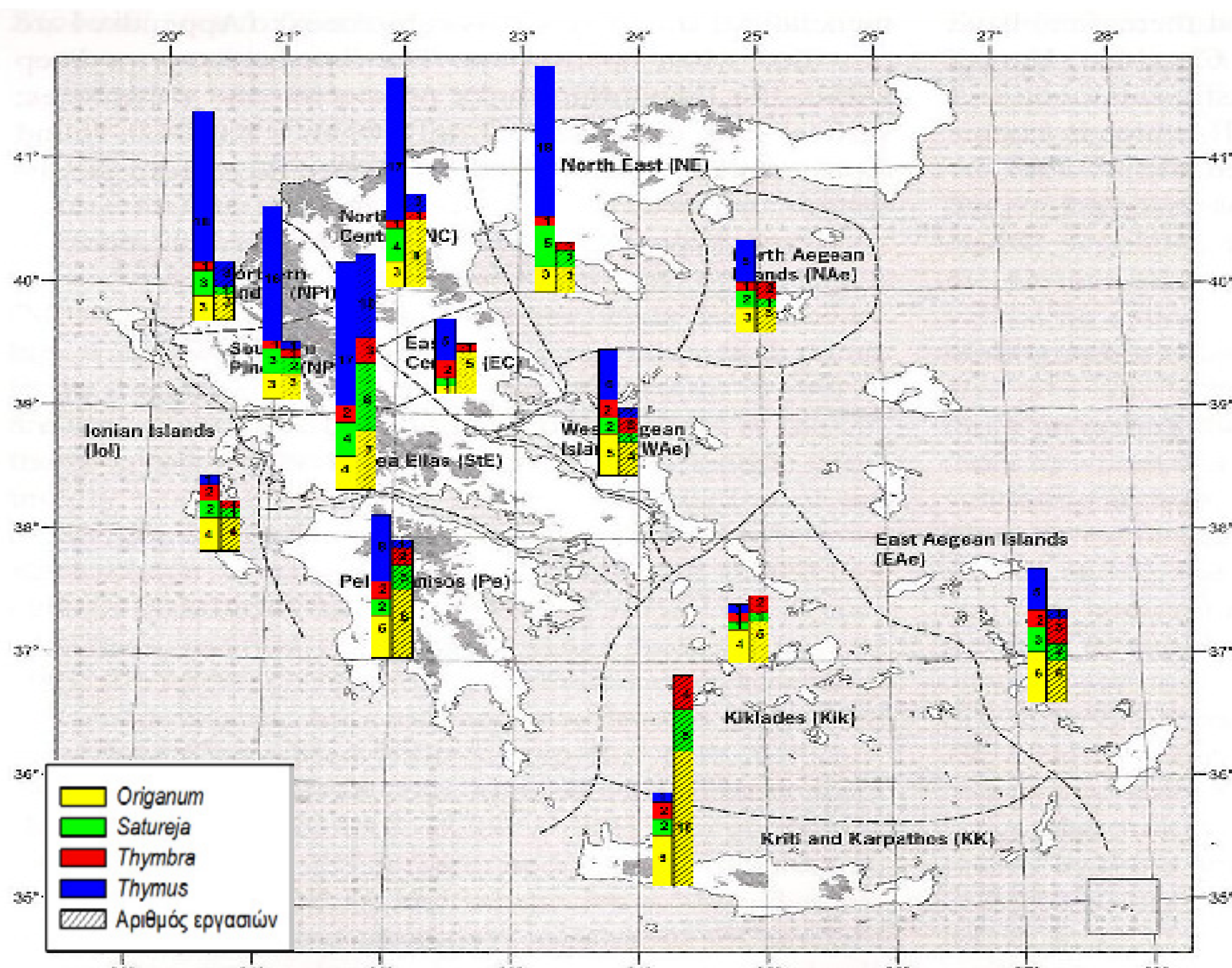
Είναι η συγκέντρωση και η κριτική ανασκόπηση της ερευνητικής δημοσιευμένης πληροφορίας που αφορά στα γένη *Origanum*, *Satureja*, *Thymbra*, *Thymus* που συνθέτουν την ομάδα της «ρίγανης» και του «θυμαριού» με στόχο να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα:

Αποτελέσματα

Πίνακας 1: Αριθμός δημοσιεύσεων που αφορούν στα ΑΕ των γενών που συνθέτουν την ομάδα της «ρίγανης» και του «θυμαριού». Η βιβλιογραφική αναζήτηση πραγματοποιήθηκε με την ηλεκτρονική βάση Scopus.

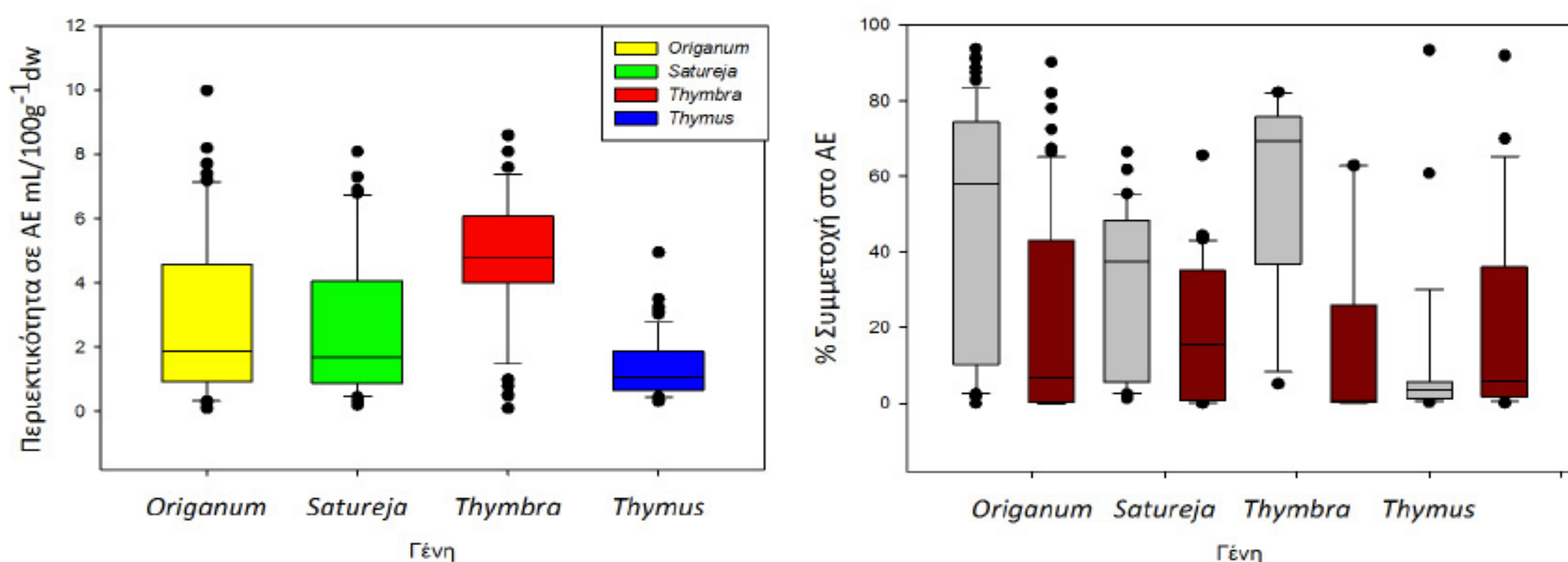
Γένος	Σύνολο	ΦΔ της Ελλάδας
<i>Origanum</i>	981	123
<i>Satureja</i>	398	33
<i>Thymbra</i>	107	24
<i>Thymus</i>	1234	13
Σύνολο	2720	193

-Οι περισσότερες δημοσιεύσεις στο σύνολο, αφορούν στα ΑΕ του γένους *Thymus* (45%).
-Στο γένος *Origanum* (64%), αναφέρονται οι περισσότερες δημοσιεύσεις για τα ΑΕ φυτών από τα ΦΔ της Ελλάδας και ειδικότερα στο *O. vulgare* subsp. *hirtum*.



Εικόνα 1: Δεξιά στήλη: Αριθμός των taxa που φύονται ανά ΦΔ (Dimoroulos et al., 2013), Αριστερή στήλη: Αριθμός δημοσιευμένων εργασιών για τα ΑΕ ανά ΦΔ των γενών *Origanum*, *Satureja*, *Thymbra* και *Thymus*.

-Ο κύριος όγκος δημοσιεύσεων σχετικά με τα ΑΕ, αφορά στα ΦΔ της Κρήτης-Καρπάθου, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου.

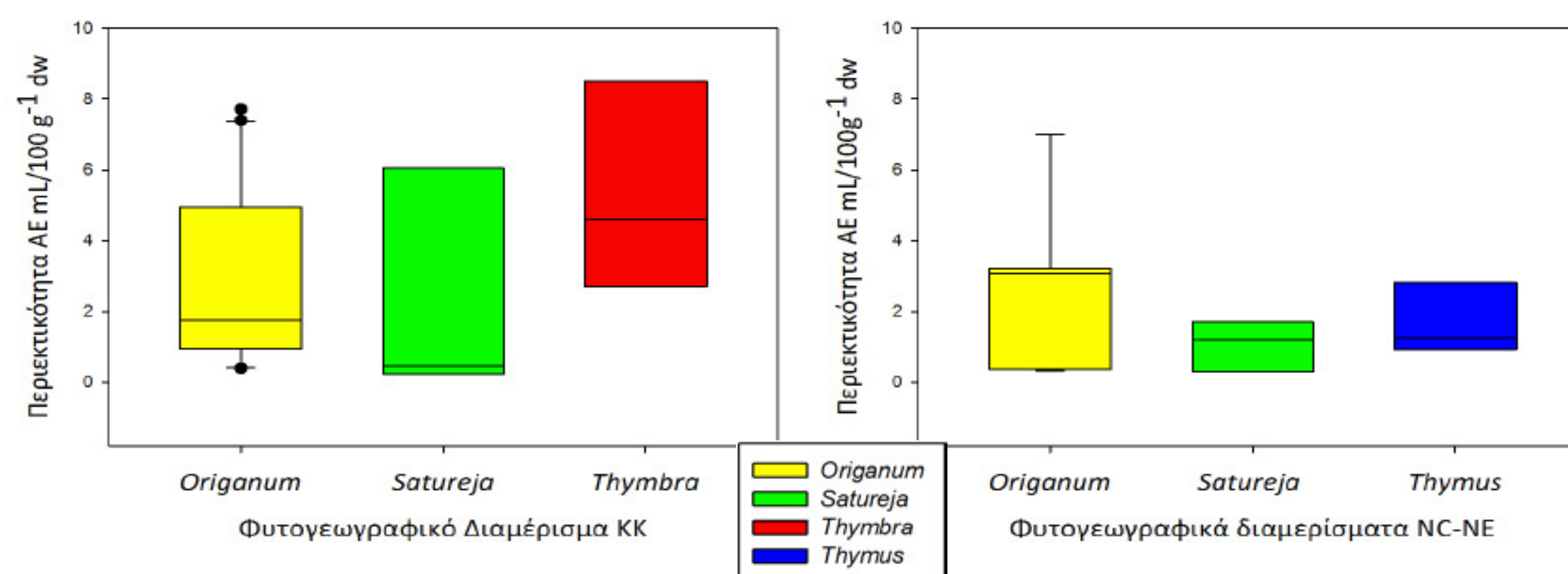


Εικόνα 2: Διακύμανση της περιεκτικότητας σε αιθέρια έλαια στα γένη *Origanum*, *Satureja*, *Thymbra*, *Thymus*. Συμμετοχή της καρβακρόλης και της θυμόλης στην σύνθεση των αιθερίων ελαίων των 4 γενών.

-Το γένος *Origanum* παρουσιάζει την μεγαλύτερη διακύμανση της περιεκτικότητας σε ΑΕ, με την υψηλότερη τιμή να σημειώνεται στην περιοχή της Ικαρίας με 10mL 100g⁻¹ dw (*O. vulgare* subsp. *hirtum*), ενώ η μικρότερη διακύμανση παρατηρείται στο *Thymus*.

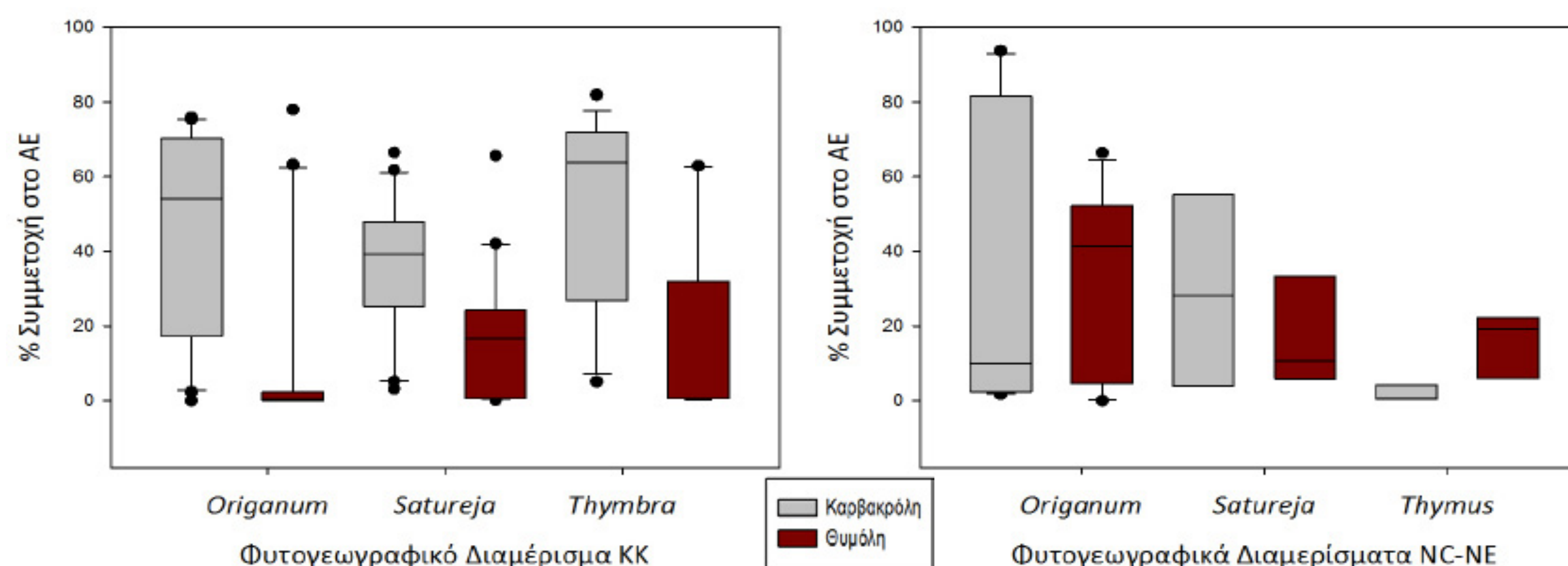
-Τα ΑΕ του γένους *Origanum* χαρακτηρίζονται από υψηλότερη περιεκτικότητα σε καρβακρόλη σε αντίθεση με το γένος *Thymus* όπου η θυμόλη συμμετέχει με μεγαλύτερη ποσότητα.

(α) Έχουν μελετηθεί τα αιθέρια έλαια (ΑΕ) των 4 γενών που συνθέτουν την ομάδα «ρίγανης» και «θυμαριού», (β) σε ποια φυτογεωγραφικά διαμερίσματα απαντούν τα taxa που μελετήθηκαν, (γ) υπάρχουν διαφορές στην περιεκτικότητα σε ΑΕ στα φυτογεωγραφικά διαμερίσματα (ΦΔ) της Ελλάδας (δ) υπάρχει κάποιο γεωγραφικό πρότυπο κατανομής των δύο κυριότερων συστατικών των ΑΕ, θυμόλης και καρβακρόλης.



Εικόνα 3: Διακύμανση της περιεκτικότητας των ΑΕ στα φυτά της «ρίγανης» και του «θυμαριού» για τα ΦΔ Κρήτης-Καρπάθου και Βόρειας Κεντρικής και Βόρειας Ανατολικής Ελλάδας.

-Μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε ΑΕ έχουν τα φυτά που φύονται στο ΦΔ ΚΚ σε αντίθεση με τα ΦΔ της Βόρειας Ελλάδας.



Εικόνα 4: Συμμετοχή της καρβακρόλης και της θυμόλης στα ΑΕ των φυτών της «ρίγανης» και του «θυμαριού» στα ΦΔ Κρήτης-Καρπάθου και Βόρειας Κεντρικής και Βόρειας Ανατολικής Ελλάδας.

-Στο ΦΔ ΚΚ τα φυτά των διαφορετικών γενών έχουν υψηλότερη περιεκτικότητα σε καρβακρόλη, σε αντίθεση με τα ΦΔ της Βόρειας Ελλάδας που αυξάνεται η περιεκτικότητα της θυμόλης.

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης υποδεικνύουν ότι:

- Από τα γένη που συνθέτουν την ομάδα της «ρίγανης» και του «θυμαριού» το γένος *Origanum* έχει τις περισσότερες δημοσιεύσεις από τα ΦΔ της Ελλάδας.
- Η δημοσιευμένη πληροφορία αφορά πληθυσμούς, όλων των ΦΔ. Ωστόσο ο αριθμός των taxa και ο αριθμός των δημοσιεύσεων δεν είναι ανάλογος.
- Στο σύνολο των ΦΔ υψηλότερες τιμές σε ΑΕ παρουσιάζει το γένος *Thymbra* και χαμηλότερες το γένος *Thymus*.
- Υψηλότερες τιμές περιεκτικότητας σε ΑΕ έχουν τα φυτά που φύονται στο ΦΔ ΚΚ σε αντίθεση με τα ΦΔ της Βόρειας Ελλάδας.
- Τα φυτά των διαφορετικών γενών έχουν συχνά οσμή «ρίγανης» στο ΦΔ της Κρήτης (υψηλότερες τιμές καρβακρόλης) ενώ στα ΦΔ της Βόρειας Ελλάδας έχουν συχνά οσμή «θυμαριού» (υψηλότερες τιμές θυμόλης).

Ευχαριστίες

Οι συγγραφείς ευχαριστούν για την οικονομική υποστήριξη το ΕΣΠΑ - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο της Δράσης ΑΡΙΣΤΕΙΑ II (NATURAL AROMA- 4204)

Βιβλιογραφία

Βλέπε στο http://bnp.bio.auth.gr/ex/links/publications/Supplementary_material_Mertzanidis.pdf